

Κύκλος διαλέξεων 'Ζητήματα Επικοινωνίας'- «Παιδιά και Νέοι
στο Διαδίκτυο: Ευκαιρίες και κίνδυνοι»

«Διαδίκτυο και Παιδιά στη Μεσόγειο: Οι κίνδυνοι κατά την πλοήγηση»

Δέσποινα Χρονάκη

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
ΠΜΣ Πολιτική Επικοινωνία και Νέες Τεχνολογίες

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Το Δίκτυο EU Kids Online

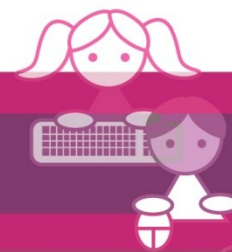
- 21 χώρες
- 2006-2009
- Χρηματοδοτούμενο από το Κοινοτικό πρόγραμμα *Safer Internet Plus*
- Στόχος: Αξιολόγηση και επαναπροσδιορισμός της έρευνας σχετικά με τις εμπειρίες των παιδιών στο Διαδίκτυο σε ευρωπαϊκό επίπεδο

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Το πρόγραμμα EU Kids Online

- Χαρτογράφηση και αξιολόγηση της ερευνητικής δραστηριότητας στην Ευρώπη
- Κατηγοριοποίηση και μελέτη των κινδύνων του Διαδικτύου για τα παιδιά.
- Κατηγοριοποίηση και μελέτη των ευκαιριών αξιοποίησης του Διαδικτύου από τα παιδιά.

Εστίαση Ενδιαφέροντος :

Κίνδυνοι του Διαδικτύου για τα παιδιά στις μεσογειακές χώρες

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο (Γενικά χαρακτηριστικά)

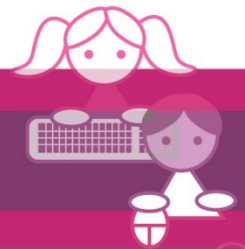
Τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά επηρεάζουν:

- Η πρόσβαση των παιδιών στο Internet
- Η ηλικία
- Το φύλο
- Το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της οικογένειας
- Ο χρόνος και η συχνότητα χρήσης του διαδικτύου
- Ο τρόπος χρήσης
- Ο διαδικτυακός αλφαριθμητισμός των γονέων

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο (Γενικά χαρακτηριστικά)

- Οι μεσογειακές χώρες -εκτός από την Ισπανία- θεωρούνται «χώρες περιορισμένης χρήσης του διαδικτύου»
- Με τελευταία την Ελλάδα, τα νοικοκυριά έχουν σύνδεση στο ίντερνετ σε ποσοστό 40% κατά μέσο όρο και από αυτά σύνδεση broadband έχει το 30% κατά μέσο όρο (εκτός από την Ελλάδα: 7%)
- Η ύπαρξη ή μη ευρυζωνικής σύνδεσης επηρεάζει τον τρόπο χρήσης του Internet από τα παιδιά

Διαδίκτυο και Παιδιά στη Μεσόγειο (Γενικά χαρακτηριστικά)

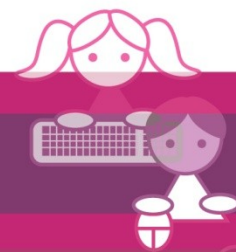
- Τουλάχιστον το 50% των παιδιών (9-18) χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο
- Η χρήση του Internet γίνεται περισσότερο ή κυρίως στο σπίτι

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και Παιδιά στη Μεσόγειο (Γενικά χαρακτηριστικά)

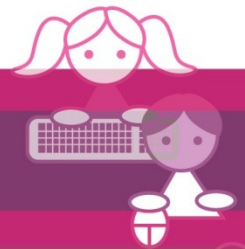
- Όσο τα παιδιά μεγαλώνουν τόσο περισσότερο ασχολούνται με το διαδίκτυο
- Διαφορές ως προς το φύλο των παιδιών, κυρίως ως προς τη φύση των δραστηριοτήτων και όχι ως προς τη συχνότητα και το ποσοστό της χρήσης
- Όσο πιο υψηλό είναι το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της οικογένειας τόσο πιο νωρίς ξεκινούν τα παιδιά τη χρήση του διαδικτύου

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και Παιδιά στη Μεσόγειο

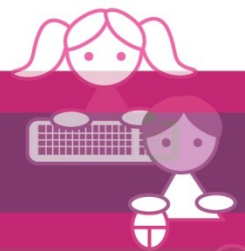
- 7-11 ετών: όχι πάνω από 1 ώρα ημερησίως
-πολλές φορές δεν το χρησιμοποιούν καθημερινά
- 12-18 ετών: κατά μέσο όρο 1-4 ώρες ημερησίως
- Ο διαδικτυακός αλφαριθμητισμός των γονέων και οι ικανότητές τους στη χρήση του διαδικτύου επηρεάζουν και διαμορφώνουν τη συχνότητα και τον τρόπο χρήσης του από τα παιδιά τους

European Commission
Information Society and Media

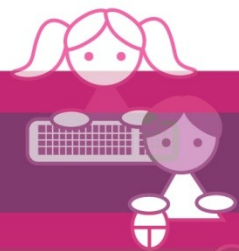

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Δραστηριότητες

- Ελλάδα: Ψυχαγωγία, παιχνίδια, downloading, κοινωνική δικτύωση (facebook, myspace κ.α.), σχολικές εργασίες
- Κύπρος: Ψυχαγωγία, παιχνίδια, downloading, κοινωνική δικτύωση
- Ιταλία: Κοινωνική δικτύωση, ψυχαγωγία, παιχνίδια, σχολικές εργασίες
- Ισπανία: Κοινωνικές επαφές (peer to peer communication), κοινωνική δικτύωση, παιχνίδια, ψυχαγωγία, αναζήτηση πληροφοριών, αγορές
- Πορτογαλία: Σχολικές εργασίες, επικοινωνία με συμμαθητές (κυρίως για σχολικά ζητήματα)

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

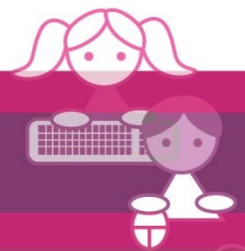
- Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν τα παιδιά εξαρτώνται και από:

Την ηλικία των παιδιών

Το φύλο

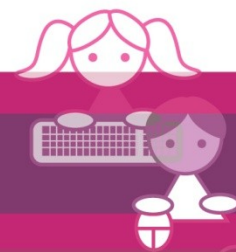
Τον τρόπο χρήσης του Διαδικτύου

Το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της οικογένειας

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

- Μικρότερα παιδιά ➡ ευκολότερη επαφή με διαδικτυακούς κινδύνους
- Μικρή ηλικία έναρξης ενασχόλησης με το Internet ➡ ευκολότερη επαφή με διαδικτυακούς κινδύνους
- Αγόρια (πορνογραφικό ή βίαιο υλικό, συνάντηση με διαδικτυακή επαφή, αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων)
VS κορίτσια (επικοινωνία με αγνώστους, λήψη ανεπιθύμητου σεξουαλικού υλικού, πιέσεις για αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων)

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

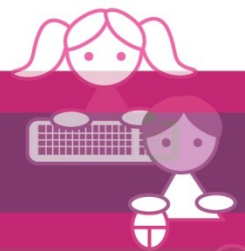
- Η χρήση του ίντερνετ στο σπίτι περιορίζει το ενδεχόμενο αντιμετώπισης κινδύνων
- Υψηλότερο κοινωνικο οικονομικό επίπεδο της οικογένειας → δυσκολότερη έκθεση των παιδιών σε διαδικτυακούς κινδύνους

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

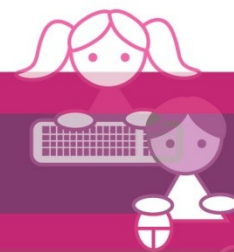
	Commercial	Aggressive	Sexual	Values
Content Child as recipient	Adverts, spam, sponsorship, personal info	Violent/hateful content	Pornographic or unwelcome sexual content	Bias, racist, misleading info/ 'advice'
Contact Child as participant	Tracking/harvesting personal info	Being bullied, harassed or stalked	Meeting strangers, being groomed	Self-harm, unwelcome persuasion
Conduct Child as actor	Illegal downloading, hacking	Bullying or harassing another	Creating and uploading porn material	Providing misleading info/advice

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

- Οι πιο διαδεδομένοι (σε ευρωπαϊκό επίπεδο):
 1. Αποκάλυψη προσωπικών πληροφοριών, στοιχείων ή δεδομένων
 2. Παρακολούθηση πορνογραφικού υλικού
 3. Παρακολούθηση βίαιου ή ρατσιστικού υλικού
 4. Θύματα υβριστικής, εκφοβιστικής, απειλητικής συμπεριφοράς, παρενόχλησης
 5. Λήψη ανεπιθύμητων σεξουαλικών σχολίων
 6. Συνάντηση με διαδικτυακή επαφή
 7. Επαφή με υλικό (ή sites) με παραπλανητικό-επικίνδυνο περιεχόμενο (self harm sites: suicide, anorexia, drugs)

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

- Χώρες της μεσογείου: *μεσαίο* και *χαμηλό* επίπεδο ως προς τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο Διαδίκτυο:

1. Περιορισμένα καταγεγραμμένα περιστατικά & μικρότερο ενδεχόμενο επαφής των παιδιών με κινδύνους
2. Επίγνωση των ενδεχόμενων κινδύνων και των τρόπων προστασίας τους

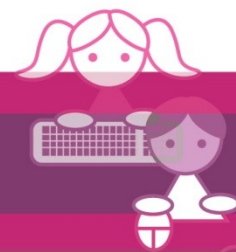
Η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Ισπανία είναι χώρες που εντάσσονται στη μεσαία κλίμακα, ενώ η Κύπρος και η Ιταλία είναι χώρες που εντάσσονται στη μικρή κλίμακα

European Commission
Information Society and Media

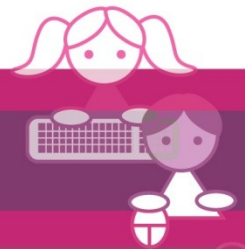
EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

Οι αναγνωρισμένοι κίνδυνοι στις χώρες της Μεσογείου είναι σε μεγάλο βαθμό κοινοί και κυρίως ομαδοποιούνται στα:

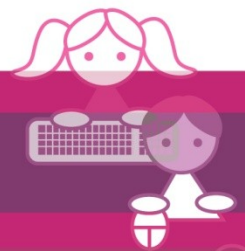
1. Ακατάλληλο (πορνογραφικό, βίαιο, ρατσιστικό) ή επικίνδυνο υλικό (ιοί, παράνομο λογισμικό)
2. Επιθετική συμπεριφορά (εκφοβισμός, απειλή, υβριστική συμπεριφορά, εξευτελισμός)
3. Επαφές με αγνώστους (φόβος παρενόχλησης ή αποπλάνησης)
4. Δημοσίευση προσωπικών στοιχείων ή παραβίαση προσωπικών δεδομένων

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

- Ελλάδα: ακατάλληλο υλικό(πορνογραφικό, βίαιο ή ρατσιστικό υλικό), ηλεκτρονικές απάτες, πειρατεία λογισμικού, ιοί, παραβίαση προσωπικών δεδομένων, εκβιασμός, εκφοβισμός, υβριστική συμπεριφορά, παρενόχληση, αποπλάνηση (grooming), σελίδες με επικίνδυνο υλικό (self harm sites-suicide, drugs, anorexia), τζόγος, εθισμός στο διαδίκτυο, ανεπιθύμητη δημοσίευση προσωπικών στοιχείων

Στοιχεία από Αρχές, παιδιά και νέους, γονείς (Δίωξη ηλεκτρ. Εγκλήματος, Ευρωβαρόμετρο, Κόμβος για Ασφαλέστερο Διαδίκτυο (Safer Internet))

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

Κύπρος: πορνογραφικό ή προσβλητικό σεξουαλικό υλικό, επικοινωνία με αγνώστους, downloading, ιοί, ανεπιθύμητη δημοσίευση ή «αλίευση» προσωπικών στοιχείων, παραπλάνηση από αγνώστους

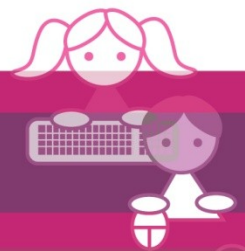
Στοιχεία από γονείς και παιδιά (ΜΜΕ, Ευρωβαρόμετρο, Κόμβος για Ασφαλέστερο Διαδίκτυο)

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

Ιταλία: βίαιο ή ρατσιστικό και προσβλητικό (πορνογραφικό) υλικό, παρενόχληση, υβριστική-εκφοβιστική επίθεση, επαφή με αγνώστους, ιοί, δημοσίευση προσωπικών στοιχείων, τζόγος

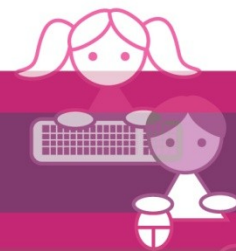
Στοιχεία από γονείς και παιδιά (έρευνες από εμπορικούς οργανισμούς, ευρωβαρόμετρο)

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

Ισπανία: αντιγραφή (κλοπή) σχολικών εργασιών, συνάντηση με διαδικτυακή επαφή (meeting an online contact offline), υβριστική-εκφοβιστική συμπεριφορά, εκβιασμός, πορνογραφικό υλικό, παραβίαση προσωπικών δεδομένων, εθισμός στο διαδίκτυο

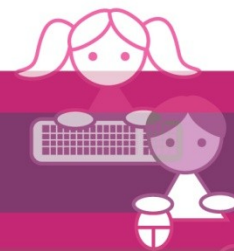
Στοιχεία από γονείς και παιδιά (Ευρωβαρόμετρο, ερευνητικά ιδρύματα)

European Commission
Information Society and Media

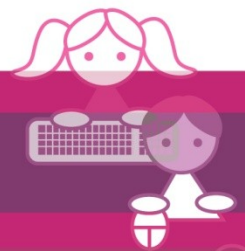
EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Κίνδυνοι

Πορτογαλία: λήψη ακατάλληλου-προσβλητικού υλικού (σεξουαλικού/πορνογραφικού), ιοί, επαφή με αγνώστους, εξαπάτηση στις αγορές μέσω διαδικτύου (e-shopping), παραπλάνηση του χρήστη με στόχο την απόσπαση στοιχείων λογαριασμού, υποκλοπή στοιχείων πιστωτικής κάρτας (cracking)

Στοιχεία από παιδιά (ερευνητικοί οργανισμοί, ακαδημαϊκή έρευνα)

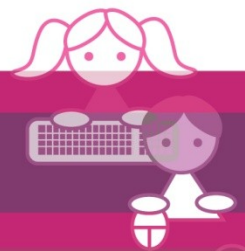

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Παρατηρήσεις

- Χρήση του Internet, πρόσβαση και κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της οικογένειας επηρεάζουν τη διαδικτυακή δραστηριότητα των παιδιών:

Χαμηλά ποσοστά χρήσης του Internet στις μεσογειακές χώρες ➡ τα παιδιά ξεκινούν πιο αργά τη χρήση του διαδικτύου. Άρα:

Έρχονται σε μεγαλύτερη ηλικία σε επαφή με τους κινδύνους και καθυστερούν να μάθουν τους τρόπους αντιμετώπισής τους.

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Παρατηρήσεις

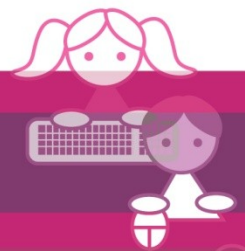
- Το κοινό κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον των χωρών της μεσογείου:
1. Στη διαδικτυακή δραστηριότητα των παιδιών
 2. Στην αναγνώριση κοινών κινδύνων

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Παρατηρήσεις

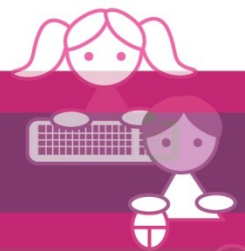
- Χαμηλά ποσοστά χρήσης του Διαδικτύου:
 1. Χαμηλό και σχετικά χαμηλό επίπεδο αντιμετώπισης κινδύνων στο Διαδίκτυο
 1. Χαμηλό και σχετικά χαμηλό ποσοστό καταγεγραμμένων εμπειριών με κινδύνους στο Διαδίκτυο

European Commission
Information Society and Media

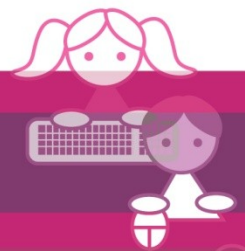

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο: Παρατηρήσεις

- Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης στις μεσογειακές χώρες (Eurostat):
 1. Καθυστέρηση ενασχόλησης με το διαδίκτυο
 1. Περιορισμένος γονικός έλεγχος
 1. Έκθεση των παιδιών σε περισσότερους κινδύνους
 1. Περιορισμένη δυνατότητα αντιμετώπισης των κινδύνων

Πηγές

- “What do we know about Children's Use of Online Technologies?
A Report on Data Availability and Research Gaps in Europe (D1.1)”
- “Comparing Children's Online Opportunities and Risks across Europe:
Cross-national Comparisons for EU Kids Online (D3.2)”
- “Cross-Cultural Contexts of Research:
Factors Influencing the Study of Children and the Internet in Europe (D2)”

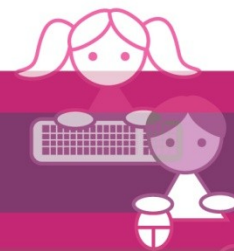
Διαθέσιμες στο: www.eukidsonline.net

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο (Ελλάδα)

- Πρόσβαση στο Διαδίκτυο (νοικοκυριά)

25% των νοικοκυριών έχουν σύνδεση στο Internet

7% έχουν σύνδεση broadband

- Χαμηλό επίπεδο ως προς τη χρήση του Internet:

50% των παιδιών (9-18) χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο

39% χρήση περισσότερο/κυρίως στο σπίτι

26% χρήση περισσότερο/κυρίως στο σχολείο

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο (Κύπρος)

- Πρόσβαση στο Internet (νοικοκυριά)

39% των νοικοκυριών έχουν σύνδεση στο Internet

20% έχουν σύνδεση broadband

- Χαμηλό επίπεδο ως προς τη χρήση του Internet:

50% των παιδιών (9-18) χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο

47% χρήση περισσότερο/ κυρίως στο σπίτι

44% χρήση περισσότερο/ κυρίως στο σχολείο

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο (Ιταλία)

- Πρόσβαση στο Διαδίκτυο (νοικοκυριά)

43% έχουν σύνδεση στο Internet

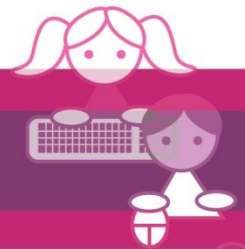
25% έχουν σύνδεση broadband

- Χαμηλό επίπεδο ως προς τη χρήση του Internet:

45% των παιδιών (9-18) χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο

38% χρήση περισσότερο/ κυρίως στο σπίτι

29% χρήση περισσότερο/κυρίως στο σχολείο

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο (Ισπανία)

- Πρόσβαση στο Διαδίκτυο(νοικοκυριά)

45% έχουν σύνδεση στο Internet

39% έχουν σύνδεση broadband

- Μεσαίο επίπεδο ως προς τη χρήση του Internet:

70% των παιδιών (9-18) χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο

61% χρήση περισσότερο/ κυρίως στο σπίτι

37% χρήση περισσότερο/ κυρίως στο σχολείο

European Commission
Information Society and Media

EU Kids Online

Διαδίκτυο και παιδιά στη Μεσόγειο (Πορτογαλία)

Πρόσβαση στο Διαδίκτυο (νοικοκυριά):

40% έχουν σύνδεση στο Internet

30% έχουν σύνδεση broadband

- Χαμηλό επίπεδο ως προς τη χρήση του Internet:

68% των παιδιών (9-18) κάνουν χρήση του Διαδικτύου

51% χρήση περισσότερο/κυρίως στο σπίτι

55% χρήση περισσότερο/ κυρίως στο σχολείο

